

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 1. Vtrum error personæ matrimonium dirimat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

si impedi-
mentum
vni soli sit
cognitum,
opus est
novo con-
tractu,

Notabile
consilium.

si impedi-
mentum
utriusque co-
gnitum.

tractu ignoratum, eo cessante per dispensatione, vel alio modo, non satis est sic perseverare vt prius, vel affectu maritali coniugem cognoscere; sed opus est nouo contractu. Ratio est; quia per illum consensum continuatum, seu per illam perseverantiam, & per illum affectum maritalē, non intendunt coniuges de nouo contrahere, sed solum in precedenti perseverare: atqui precedens coniugiu nullū erat: ergo nō sufficit sic permanere, sed necesse est vt intēdant de nouo cōtrahere. Hoc autem fiet, si alter, qui nouit impedimentum interuenisse, alteri aperiat, eumq; inducat vt rursus contrahere velit: vel si id commodē fieri non potest, satis erit illum inducere, vt ad sui solatiū, & ad testandum coniugalem affectum, rursus velit contrahere, perinde ac si iam primū coniugium iniretur. Non enim est necesse, vt impedimentum in specie significetur; vt vult Scotus dist. 35. Neque etiā vt significetur in genere; vt vult Nauar. cap. 22. nu. 45. Vide Caietanum tom. 1. Opusculo 12. & Sotum dist. 28. art. 2.

Ratio est; Quia, etsi alter nesciat Matrimoniu hactenus fuisse inualidum, imō etsi omnino putet fuisse validum, si tamen de nouo intendat contrahere quantum in se est, erit validus contractus, quamuis ex illo errore ad hoc fuerit inductus. Sic si quis contrahat Matrimonium, eō quōd putet sponsalia, quæ fecerat, non potuisse dissolui, quæ tamen reuera dissolui poterant: vel si profiteatur in Religione, eō quōd putet votum simplex ingrediendi Religionem non potuisse irritari, vel dispensari, validē contraxit vel vouit.

Dico Secundo: Si impedimentum sciatur ab utroq; coniuge, sufficit virtualis consensus, qualis est copula maritali affectu tentata.

CAPVT VIII.

De errore persona, & conditionis seruilis.

D V B I V M I.

Utrum error persona matrimonium dirimat?

135 R Espondeo, & Dico Primo: Error personæ matrimonium irritum reddit, siue sit Error Antecedens, siue Concomitans.

Notandum Primo: Errorem in proposito esse duplicem; alius enim dicitur Antecedens, qui est causa actus: vt si nesciens hanc esse seruam, contrahas cū ea, id nullo modo facturus, si scires. Alius dicitur Concomitans: vt cū aliquis facit quippiam cum ignorantia rei, quod tamen esset facturus etiam si sciret: hic error non est causa rei.

Notandum Secundo: Quadrupliciter hominem posse decipi in proposito. Primo, Circa personam: vt si putes hanc esse Rachelem, cū tamen sit Lia. Secundo, Circa conditionem seruilis: vt si putes esse personam liberam, quæ tamen est serua. Tertio, Circa qualitatem: vt si putes esse nobilem, sanam &c. quæ non est. Quarto, Circa fortunam: vt si putes esse diuitem, quæ nō est. Nunc

Probatur Propositio: Error personæ tollit consensum Matrimonij cum hac persona: ergo ir-

Error Per-
sonæ irri-
tus.

ritum reddit contractum. Antecedens probatur: quia non consentit, nisi in eam personam, quā animo concepit: ergo non consentit in hanc, eū hanc animo non conceperit. Vnde sequitur hoc impedimentum esse iuris naturæ.

Quod etiam Error Concomitans dirimat, Probatur; quia ille, qui cum hoc errore consentit, reipsa non intendit consentire in hanc, sed in eam quam animo conceptam habet. Ergo non contrahit cum hac. Nec refert, quōd sic animo sit affectus, vt vellet consentire, si illam cognosceret; quia reipsa non consentit: Matrimonium autem nascitur ex consensu, qui reipsa est, non ex eo, qui esset facta aliqua hypothesi.

Dico Secundo: Error qualitatis & fortunæ nō dirimit: quia iste error non est circa rei substantiam, sed circa quid extrinsecum. Vnde iste vere intendit consentire in personam, quæ presens est, cui putat inesse aliquas qualitates; vt nobilitatem, virginitatem, &c. Ergo, quamuis illæ qualitates non insint, firmus tamen erit contractus. Quod patet ex alijs contractibus, emptione, venditione, locatione, & similibus.

136 Error qua-
litaris, vel
fortunæ, nō
irritat.

D V B I V M II.

Utrum error conditionis seruilis dirimat coniugium?

R Espondeo: Error conditionis seruilis dirimit matrimonium, siue sit antecedens siue concomitans: modō tamen is, qui contrahit cum illo errore, sit liber. Patet hoc ex Capitulo Ad nostrā, de Coniugio seruorum. & Capitulo Si quis liber, 29. quæst. 2.

137 Si liber cō-
trahat cum
serua.

Speciatim Probatur de errore Concomitante: quia qui sic contrahit, verē ignoranter contrahit, ac proinde non efficitur Matrimonium. Nam in Capitulo Ad nostrā, absolute dicitur Non esse matrimonium, quando liber ignoranter contrahit cum serua. Idem patet ex multis Canonibus 29. qu. 2. qui requirunt cognitionem conditionis seruilis.

Neque satis est, quod liber ita sit dispositus, vt vellet contrahere, quamuis sciret sponsæ conditionem; quia non idcirco reipsa vult, vt supra dictum est. Si tamē exprimeret se consentire quamuis sponsa esset serua, vel si sic saltem consentiret interius dum contrahit, esset verum Matrimoniu.

Notandum hic Primo: Si seruus contrahat cum serua, quamuis ignoret eius conditionem, validum erit matrimonium: quia par est viri utque conditio.

138 Si seruus
cum serua.

Notandum Secundo: Si liber dubitet de seruitute sponsæ, vel contrā: & nihilominus contrahat: validum erit matrimonium: quia non censetur ignoranter contraxisse.

Si liber du-
bitet de
seruitute
sponsæ.

Notandum Tertio: Si liber qui contraxit cum serua ignoranter, postea cognoscat eius conditionem, & nihilominus accedat ad eam affectu maritali, validatur matrimonium, salvo decreto Concilij Tridentini, quod requirit Parochi & testium presentiam. Ratio est: quia tali coniunctione censetur de nouo velle contrahere, cū sciat matrimonium hactenus non fuisse validum.

Si liber cō-
tracto ma-
trimonio,
sciat esse
seruam.

Petes: Quando aliquis dubitat de seruitute alterius contracto iam matrimonio, Utrum fiat validum matrimonium si accedat ad coniugem?

Si dubitet.

Respondeo Primo: Certum est effici validum matrimonium, si accedat affectu maritali exigens debitum.

Si exigat
debitum.